

Maaş Kanununun sekizinci maddesinin tefsiri hakkında 3/173 numaralı Başvekâlet tezkeresi hakkında Dahiliye, Memurin kanunu muvakkat, Maliye Encümenleri mazbatalarile Maaş kanununun 8 inci maddesinin tadiline dair 1/505 numaralı kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbatalrı

T. C.

Baş Vekâlet

Muamelât müdüriyeti

6/4368

1 - XI - 1928

B. M. M. Riyaseti Celilesine

Maaş kanununun sekizinci maddesinin tefsiri hakkında Maliye Vekâleti Celilesinden yazılan 21 teşrinevvel 1928 tarih ve 9276/134 numaralı iki kıt'a tezkerenin musaddak suretleri leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin işarına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim

Başvekil

İsmet

21-X-1928 tarih ve 9276/134 numaralı tezkere suretidir

Devrü teftiş zımında vazife ve memuriyet mevkiinden ayrılanların veya memurin kanununun 78,79,84 üncü maddelerinde yazılı mezuniyetleri istimal eyleyenlerin yerlerinde vekâleten yazife görenlere vekâletlerinin ancak dördüncü ayından itibaren vekâlet maaşı verileceği maaş kanununun sekizinci maddesinde mezkûrdur. Halbuki ihtisasa mütevekkıf olan bazı meslekî vazifeler memurlarının salifülarz esbaptan dolayı infikâklerinde yerlerine tayin edilecek vekillerin aynı daire ve müessesede bulunması hasebile hariçten - bu vazifede haizi ihtisas - diğer bir zatın tevkil edilmesi mecburiyeti hasıl olmakta ve meselâ - orta ve yüksek - bir mektebin bilfarz bir felsefe muallimi infikâk ettiğinde aynı mektep dahilinde diğer bir muallimin bu vazifede vekâleten istihdamına imkân bulunmadığından diğer mekteplerden veya hariçten haizi ihtisas bir kimseyi tevkil etmek zaruretinde kalınlığı gibi tabiplik, mühendislik vesaire gibi meslekî vazifelerde de aynı hal vaki olmakta ve fakat maddei mezkûre mucibince hariçten tayin edilen vekillere de üç ay için bir gûna maaş verilmemektedir.

Memurin kanununun salifülarz 78, 79, 84 üncü maddelerinde yazılı mezuniyetleri istimal eyleyenlerin vazifeleri rüfekasına gördürüleceği ve bunlara üç aya kadar vekâlet maaşı verilmeyeceği işbu kanunun 80 ve 82 inci maddeleri iktizasından olmasına ve maaş kanununun sekizinci maddesinin bu fıkrası hükmü de aynı maddeleri teyit etmekte bulunmasına göre rüfekası tarafından ifa edilen vazifeler için vekâlet maaşı verilmeyeceği ve rüfekası bulunmayan memurine hariçten tevkil edileceklere ise tarihi vekâletlerinden itibaren vekâlet maaşı verilmesi iktiza edeceği teemmül edilmekte isede meselenin bu suretle imali tefsir mahiyetinde görülmüş olmakla bir kararı tefsiri istihsaline irade buyrulması arz olunur efendim hazretleri.

Maliye Vekili

Saracoğlu Şükrü

Maliye vekâleti Celilesinin 21-X-1928 tarih ve 9276/474 numaralı tezkeresi suretidir

Maaş kanununun sekizinci maddesinde; devir ve teftiş zımında vazife ve memuriyet mevkiinden ayrılanlara, kaydi mevcut bulunduğu ve kaydi mezkûrun da muvakkat memuriyetle bir tarafa gönderilenlere şümülû olmayacağı cihetle memuriyeti muvakkate ile bir tarafa gönderilen muallimlerin yerlerinde istihdam edilecek vekillere işe mübaşeretlerinden itibaren kadro tasarrufatından vekâlet maaşı verilmesi lâzım geldiği Maarif Vekâleti Celilesince dermeyan edilmektedir.

Maaş kanununun salifülarz sekizinci maddesinde vekâlet maaşının ne zamandan itibaren verileceğini gösterir iki hüküm vardır. Biri « devri teftiş zımında vazife ve memuriyet mevkiinden ayrılanlarla memurun kanununun 78,79,84 üncü maddelerinde yazılı mezuniyetleri istimal edenlerin yerlerinde vekâleten vazife görenlere üç aydan fazla devam eden vekâlet müddeti için » üç ayın hitamından; diğeri de « bu ahval haricinde » vazifeye mübaşeretlerinden itibaren vekâlet maaşı verilmesini mutazammındır. Madde kanuniyedeki « devir ve teftiş zımında vazife ve memuriyet mevkiinden ayrılmak » muvakkat memuriyet ile ayrılmak demek olduğundan devir ve teftiş haricinde kalan muvakkat memuriyetler dolayısıyla infikâk eden memur ve muallimlerin yerlerinde istihdam olunacak vekillere üç ayın hitamından sonra vekâlet maaşı verilmesi lâzım geldiği mutalea edilmekte isede meselenin bu suretle imali tefsir mahiyetinde görülmüş olduğundan bu hususta bir kararı tefsiri istihsaline irade buyrulması arz ve istirham olunur efendim hazretleri.

Ma. V.

Ş. Saraçoğlu

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Karar № 5

Esas № 3/173

22 - XI - 1928

Dahiliye Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Maaş kanununun sekizinci maddesinin tefsiri hakkında başvekâletten gönderilip encümenimize havale buyrulmuş olan tezkere tetkik olundu.

Maaş Kanununun sekizinci maddesi Memurun Kanununun muhtelif maddelerile alâkadar olduğundan bu tezkerenin de Memurun Kanunu Muvakkat Encümeninde tetkiki hususunun Riyaseti Celileye arzına karar verildi.

Da. En. Reisi	Rs. V.	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza
Tekirdağı	Adana	Malatya	Kars	Ankara	Çorum	Tekirdağı
<i>M. Cemil</i>	<i>Hilmi</i>	<i>A. Muttalip</i>	<i>Halit</i>	<i>Talat</i>	<i>İ. Kemal</i>	<i>M. Faik</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	
Bolu	Amasya	Malatya	Kars	Eskişehir	Giresun	
<i>Cemil</i>	<i>Hakkı</i>	<i>Vasıf</i>	<i>B. Tali</i>	<i>Esat</i>	<i>H. Hacim</i>	

T. B. M. M.

Maarif Encümeni

Karar № 17

Esas № 3/173

20 - XII - 1928

Memurin M. Encümeni mazbatası

RİVASETİ CELİLEYE

Baş Vekâleti Celileden varit olup Da. Encümeninince gösterilen lüzum üzerine encümenimize havala buyrulan 11-XI-1928 tarih ve 6/4368 2 numaralı tezkere ile melfuf Ma. Vekâletinin iki kıt'a tezkeresi suretleri Ma. V. Muamelât ve Kavanin Müdürü Edip ve Maarif V. Orta tedrisat U. Müdürü Cevat Beylerin huzurile mutalea ve tetkik olundu.

Memurin kanununun « 80 » inci maddesinde « mezun memura âmirinin tensip ve iraesile refiklerinden bir veya daha ziyade bilâ maaş vekâlet eder » denilmekte olmasına göre her ne suretle olursa olsun mezun olan memura refiklerinden bir veya bir kaçının bilâ maaş vekâlet etmesi icap etmekte olup ancak refikî olmıyan memurun mezuniyeti halinde yerine hariçten getirilecek memura vekâlet maaşı itası tabii olmakla beraber rüfekası içinde vazifesini ifa edebilecek kimse bulunmıyan memurun mezuniyeti halindedey hariçten bir vekil getirmek mecburiyeti hasıl olduğu taktirde bir taraftan getirilecek zatın bilâ maaş çalışmağa mecbur olması, diğer taraftan da Devlet işlerinden her hangi birinin tevekkufu asla tecviz edilmemesi sebebiyle rüfekası olmıyan memurlara kıyasen bu kabil memurların vekillerine de vekâlet maaşı itası zarurî olduğundan ve gerçi birinci şık tefsire muhtaç değilse de ikinci şık tefsir mevzuu olduğundan aşağıdaki fıkaî tefsiriyenin Heyeti. Umumiyyeye arzına ve muvakkat memuriyet ile mevkiinden ayrılanların vekillerine tarihi vekâletlerinden itibaren vekâlet maaşı itası lâzım gelip gelmiyeceği, tabiri aharla bunların mezun memurlara kıyas edilip edilmeyeceği noktasına gelince; bu cihet maaş kanununun sekizinci maddesine taalluk etmek itibarile tetkiki Ma. E. inin salâhiyeti dahilinde olduğundan encümeni müşarünleyhaya tevdiine müttefikan karar verildi.

M.M.E. Reisi	M. M.						
Tekirdağı	Manisa	Muğla	Bursa	Antalya	Bayazıt		Konya
M. Faik	M. Faik	Ali Nazmi	Esat	Ahmet Saki	İhsan	Şevket	A. Hamdi

Tefsir fıkrası

Refikleri arasında vazifelerini ifa edebilecek kimse bulunmıyan memurların mezuniyetleri halinde rüfekası haricinden getirilecek vekillere tarihi vekâletlerinden itibaren vekâlet maaşı verilir.

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Karar № 14

Maliye Encümeni mazbatası

RİVASETİ CELİLEYE

Maaş kanununun 8 inci maddesinin tefsiri hakkında Başvekâleti Celilenin 6/4366 numaralı ve 1-11-1928 tarihli tezkeresi ve melfufları ve Memurin Muvakkat Encümeninin mazbatası, encümenimizce tetkik ve Maliye ve Maarif Vekâletlerini ve Posta ve Telgraf ve Telefon Umum Müdüriyetini temsil eden, Edip Cevat, ve Şüaeddin Beylerin huzurile müzakere edildi.

1 - Mezun memurun yerine vekâleten refiklerinden birinin ikamesi mümkün olmadığı takdirde hariçten getirilecek vekile mübaşeret tarihinden itibaren vekâlet maaşı itası lüzumunda encümenimiz Memurin Muvakkat Encümeni mütaleasına iştirak etmekte, ve fakat memurin kanununun 80 inci ve maaş kanununun 8 inci maddelerindeki sarahata binaen meselenin tefsir ile halli kabil olmayacağı kanaatle tadil teklifini zarurî görmektedir.

Vekâlet mümessillerinin müzakere esnasındaki ifadelerinden « Refik » tabirine muhtelif manalar verilmekte olduğuna (meselâ Edirne'de mezun olan bir memurun yerine İstanbul'dan sevk edilen vekile « Refikdir » diyerek üç ay vekâlet maaşı vermemek kanaatinin da mevcut olduğu anlaşılmıştır. İstanbul'da almakta olduğu maaşla güç geçinmekte olan bir memurun o maaşı ailesine bırakarak bir kaç ay için Edirneye vekâleten gittiği taktirde Edirne'de vekâlet maaşı almazsa ikametgâh ve iâşe masraflarını ne ile te'min edecektir?) muttali olan Encümen « aynı daire veya müessesede içindeki refikler » suretile tasrifi lüzumuna da kani olmuştur.

Mezun memura ihtisas sebebinden dolayı refikleri arasında vekil bulunamaması melhuz olduğu gibi (İlk mekteplerde muallimlerin her biri uhdesinde birer sınıf bulunmasına ve içlerinden birinin mezuniyeti halinde diğerinin vekâlet etmesi, zaman itibarile gayri kabil olmasına, çünkü vekâlet ederse kendi sınıfını derssiz bırakması icap edeceğine, ve bu halin aynı saatlarda eshabı mesaliha açık bulundurulması muktazi müteaddit posta veya telgraf kişeleri için de varit olacağına, binaen,) zaman sebeble imkân bulunmaması da varittir. Bu cihetten (ihtisas ve zaman sebeble) kaydı ilâve olunmuştur.

2 - (Muvakkat memuriyet) in maaş kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına mı, ikinci fıkrasına mı, dahil olacağı cihetine gelince, encümen âzasından bir kısmı « madde sarıhtir: birinci fıkrasında yalnız devrû teftişte bulunanlar ile mezun olanlar zikredilmiştir. Bunlardan maadası son fıkradaki - bu ahval haricinde - tabirine dahildir. Muvakkat memuriyetle infikâk de bunlardandır. » mütaleasını dermeyan etmişlerdir.

Ancak, Ma. V. nin maaş kısmının esbabı mucibesinde :

« 10 — Vazaifi müştereke eshabından birinin gaybubeti halinde diğerinin o gaibe müfevvez vazifeyi ifa ile mükellef olmasına binaen bu gibilere vekâlet maaşı ita edilmekte isede gaybubet, muvakkat şekilde mezuniyet ve rahatsızlık gibi esbaptan mütevellit olmayıpta infisal ve nakli memuriyet gibi inhilâl suretinde olduğu takdirde bilâmaaş vekâletleri muvafık görülmüş » denildiği gibi, Bütçe Encümeni esbabı mucibesinde : 8 inci madde « memuriyet mevkilerinden, bir vazifeye müpteni veya bir kanunî mezuniyete müstenit olarak infikâk edenlerle, bu ahval haricinde memuriyetlerinden ayrılanlar... » denildiğinden, vazı kanunun 8 inci maddenin birinci fıkrasını vazifeye veya mezuniyete mebni gaybubetlere tahsis etmek istediği anlaşılmış ve muvakkat memuriyetin de bu fıkra hükmüne tabiiyeti lüzumuna ekseriyetle karar verilmiştir.

Başvekâleti Celilenin melfuflarında mevzuu bahsedilen iki mesele hakkında encümenin noktai nazarına göre bir muaddel madde tanzim edilmiştir.

Havale mucibince Bütçe Encümenine takdim olunur.

Reis	Kâ.	Âza	Âza	Âza	Âza
<i>Ali Rana</i>	<i>Refik</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Sami</i>	<i>Fuat</i>	<i>Emin</i>

T. C.

Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı : 2080

16 - V - 929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Maaş kanununun 8 inci maddesini tadilen Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri

Heyetinin 8-V-929 tarihli içtımında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâyihası

Maaş kanununun 8 inci maddesinin ilk fıkrasında (devir ve teftiş zımında vazife ve memuriyet mevkiinden ayrılanlar..) kaydı mevcut bulunmasına binaen bunun haricinde muvakkat bir memuriyetle bir tarafa gönderilenlere bu kaydın şumulü olmayacağı ve binaen aleyh devir ve teftiş haricinde her hangi bir muvakkat memuriyeti ifa için vazifelerinden infikâk edenlerin yerlerinde istihdam olunan vekillere işe mübaşeretlerinden itibaren kadro tasarrufatından vekâlet maaşı verileceği kanaati bazı makamlarca dermeyan olunagelmektedir. Maaş kanununun esbabı mucibesinde ancak, infisal ve nakli memuriyet gibi inhilâl suretinde bulunan vazifelere vekâlet edenlere işe mübaşeretlerinden itibaren maaş verileceği zikredildiği gibi Bütçe Encümeni esbabı mucibesinde de (memuriyet mevkilerinden bir vazifenin ifası dolayısıyla veya kanunî bir mezuniyete mebni ayrılanlar) denilmesine göre (Bu ahval haricinde) kaydına infisal ve nakli memuriyet gibi inhilâl eden vazifeler, ve birinci fıkrayada her hangi bir vazifeyi ifa maksadile ayrılanlar dahil bulunmuş olduğu ve bu itibarla vazı kanun 8 inci maddenin birinci fıkrasının vazifeye veya mezuniyetine mebni gaybubetlere tahsis etmek istediği tabiidir . Binaen aleyh tatbikatta hasıl olan tereddüt ve müşkülâtı izale için bu maddenin tadili zarurî görülmüştür . Bundan başka gerek bir vazifenin ifası ve gerek kanunî mezuniyetini istimal dolayısıyla infikâk edenlerin vazifeleri refikleri tarafından ifa edileceğinden bu gibilerin yerlerinde istihdam edilecek vekillere ancak üç ayın hitamından sonra vekâlet maaşı itası zarurî görülmektedir. Halbuki ihtisasa mütevakkıf olması veya müstakil bulunması itibarile bazı memuriyetlerin aynı mahal ve aynı dairede refikleri bulunmamakta ve binnetice hariçten veya başka bir mahalden vekil tayin ve izam etmek mecburiyeti hasıl olmaktadır. Şu hale binaen herhangi bir mektebin bilfarz bir felsefe muallimi infikâk ettiğinde aynı mektep dahilinde diğer bir muallimin bu vazifede vekâleten istihdamına imkân bulunmadığından diğer mekteplerden veya hariçten haizi ihtisas bir kimsenin tevkil edilmesi zarureti hasıl olduğu gibi tabiplik, mühendislik ve saire gibi mesleki vazifelerle müştakil memuriyetlerde aynı hal vaki olmakta ve fakat maddenin mutlak olan sarahati karşısında hariçten tayin edilen vekillere de üç ay için bir gûna maaş verilmemektedir.

Bu sebeple bu gibi vazifeler vekillerine işe mübaşeretlerinden itibaren vekâlet maaşı itası lâzımgelmektedir.

Binaenaleyh her iki meseleyi temin için mezkûr fıkranın tadili zımında merbut kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

T. B. M. M.

Ma. Encümeni

Karar № 44

Esas № 1/505

1 - XI - 1929

Maliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Maaş kanununun 8 inci maddesinin tadiline dair olup Başvekâletin 16-V-1929 tarihli ve 2080 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası tetkik edildi.

Bu hususta Maliye Vekâletince aynı mevzu dolayısıyla tefsir için gelen mezkûr madde 3 - I - 929 tarihinde encümenimizce müzakere edilmiş ve mahiyeti itibarile tefsire mütehammil görülmemiş ve bu hususta şimdiki teklife muvafık bir lâyiha hazırlanarak Bütçe Encümenine tevdi kılınmış olmakla bu evrakın da mezkûr encümene tevdi kararlaştırılmıştır.

Mal. En. Reisi namına	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza
Gaziayıntap	Gaziayıntap	Kastamonu			
Remzi	Remzi		Rasih	İhsan	T. Fikret
Âza	Âza				
Emin	Sami				

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Karar № 7

Esas №1/305,3/173

1 - XII - 1929

Bütçe Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİÖE

Maaş kanununun 8 inci maddesinin tefsirine ve yine mezkûr maddenin tadiline dair olup muhtelif tarihlerde Dahiliye' Memurin Kanunu Muvakkat, Maliye ve Bütçe Encümenlerine havale buyrulan Başvekâlet tezkeresi ve merbutu iki kıt'a Maliye Vekâleti tezkeresi sureti ile bir adet kanun lâyihası mezkûr Encümelerin mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi edilmiş olmağla bittevhit Muhasebei Umumiye Müdürü Umumisi Faik Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Maliye Encümeninin mazbatasında ber tafsil zikrolunan esbabı mucibeye encümenimizce de iştirak edilmiş yalnız maddenin ikinci fıkrasında (Refiki olmyan veya aynı daire ve müessese içindeki [refiklari arasında] ihtisas veya zaman sebebiyle vazifesini ifa edebilecek kimse bulunmıyanların) yerine tayin olunacak vekillerin memurinden olup olmadıklarına göre ayrı hükümlere tabi bulunması muvafık görülmemiş ve bu yolda vekâlette bulunacakların gerek her hangi bir daire memurlarından olsun ve gerek hiç memur olmasın her ikisinin de işe mübaşeretlerinden itibaren vekâlet maaşları almaları icap edeceği düşünülerek ona göre tadilât yapılmış ve muaddel şekil Umumî Hey'etin tasvibine arzedilmiştir.

Reis	Kâtip	Aydın				
İstanbul	Giresun	Mühendis	Bordur	Bursa	Diyari bekir	Erzurum
Fuat	Kâzım	Mitat	Vahit	Ş. Lutfi	Rüştü	H. Aziz
Elaziz	Isparta	Konya		Kütahya	Sivas	Sivas
H. Taksin	Mükerrem	K. Hüsnü	Niyazi Asım		Rasım	M. Remzi

Hükümetin teklifi

Kanun lâiyhası

Maaş kanununun 8 inci maddesinin ilk fıkrasını muaddil kanun

MADDE 1 — 1108 numaralı maaş kanununun 8 inci maddesinin ilk fıkrası aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

Resmî bir vazife ifası zımında vazife ve memuriyet mevkiinden ayrılanların ve memurin kanununun 78, 79, 84 üncü maddelerinde yazılı mezuniyetleri istimal eyliyenlerin yerlerinde vekâleten vazife görenlere üç aydan fazla devam eden vekâlet müddeti için vekâlet maaşı verilir. Refiki olmıyan veyahut aynı daire veya müessese içinde refikleri arasında ihtisas veya zaman sebebiyle vazifesini ifa edebilecek kimse bulunmıyan memurların mezuniyetleri halinde hariçten getirilecek vekillere ve birinci fıkradaki ahval haricinde bir vazifeye vekâlet edenlere işe mubaşeret tarihinden itibaren aşağıdaki şekillerde vekâlet maaşı verilir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

8 - V - 1929

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	
İsmet	M. Esat	M. Abdülhalik	
Da. V.	Ha. V.	Mf. V.	
Ş. Kaya	T. Rüştü	Cemal Hüsnü	
Ma. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V. V.
Ş. Saracoğlu	Recep	M. Rahmi	Recep

Bütçe Encümeninin tadili

Maaş kanununun sekizinci maddesinin tadiline dair kanun lâiyhası

BİRİNCİ MADDE — 20-haziran-1927 tarih ve 1108 numaralı maaş kanununun sekizinci maddesinin ilk fıkrası aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

(Resmî bir vazife ifası için memuriyet mevkiinden ayrılanların Memurin kanununun 78,79,84 üncü maddelerinde yazılı mezuniyetleri istimal eyleyenlerin yerlerinde vekâleten vazife görenlere üç aydan ziyade devam eden müddet için .

Ve refiki olmıyan ve yahut aynı daire ve müessese içindeki refikleri arasında ihtisas veya zaman sebebiyle vazifesini ifa edebilecek kimse bulunmıyan memurların mezuniyet veya muvakkat memuriyetleri halinde yerlerine hariçten getirilecek vekillere ve birinci fıkradaki ahval haricinde bir vazifeye vekâlet edenlere işe başladıkları tarihten itibaren aşağıdaki şekillerde maaş verilir.)

İKİNCİ MADDE—Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE—Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

